

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

MD85PRO01

Programación da materia
FUNDAMENTOS DE MUSICOLOXIA
6º curso de Grao Profesional
Curso 2019-2020

Modelo. Programación. MD85PRO01. 01/09/2017. 1

Docente: José Ángel Vilas Rodríguez

Índice

1.	Introdución.....	3
2.	Metodoloxía.....	4
3.	Atención á diversidade.....	4
4.	Temas transversais.....	5
	4.1 Educación en valores.....	5
	4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s).....	6
5.	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	6
6.	Secuenciación do curso.....	6
	6.1 Curso: 6º curso de Grao Profesional.....	6
7.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica.....	13
8.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.....	13
9.	ANEXOS.....	14
	9.1 Probas de acceso 1º de grao profesional.....	14
	9.2 Probas de acceso a outros cursos.....	14
	9.3 Criterios para a obtención dos premios fin de grao.....	14

1. Introducción

A materia “musicoloxía” está concibida como unha introdución á investigación musicolóxica no que se realiza un "exame dos métodos e técnicas de aproximación ó feito musical". Do carácter introdutorio da materia despréndese que o obxectivo último non sexa que o estudante realice a súa propia investigación, senón que aprenda os principios e técnicas que sustentan a investigación musicolóxica na actualidade e que coñeza os principais problemas teóricos e historiográficos da disciplina.

A materia persegue dotar ó estudante cos coñecementos e habilidades necesarios que lle permitan desenvolverse na disciplina, capacitándolle para tarefas variadas: saber busca-las fontes que precise, interpreta-lo soporte da fonte musical, enfrontarse á realización dun traballo de musicoloxía, ler criticamente un texto, recoñece-los métodos historiográficos máis importantes ou ter conciencia dos debates e problemas máis recentes da disciplina. Esta materia consiste en formar a estudantes capaces de ser autónomos, de pensar por si mesmos e formularse cuestións sobre o que investigaron outros (e nun futuro sobre o que quizais investiguen eles mesmos). Por exemplo, ante unha lectura de musicoloxía relacionada con calquera materia, aprenderá a formularse preguntas como: ¿a redacción é clara? ¿é lóxica a orde na que están expostas as ideas? ¿a conclusión ten relevancia? ¿o sistema de citas é coherente?, ¿o manexo das fontes é apropiado?, ¿presenta os seus argumentos de forma convincente?, etc.

Por tanto, unha parte dos contidos céntranse na aprendizaxe do conxunto de técnicas relacionadas coa investigación (xeral e particular en musicoloxía), dende os primeiros pasos ata a versión definitiva dun traballo. Así, hai temas centrados no tratamento das fontes, dende a súa busca e localización en bibliotecas e arquivos, ata a súa correcta utilización para a investigación; se presta unha especial atención ás fontes musicais e

a información que proporcionan a través do soporte. Tamén se tratan aquí cuestións relacionadas coa planificación e elaboración dun traballo (no nivel correspondente para uns estudantes non universitarios). Entre tódalas técnicas, concédese unha certa importancia á corrección no sistema de citas.

Por outra parte, esta materia tamén presenta un percorrido diacrónico sobre os métodos de estudo usados en musicoloxía durante distintas etapas historiográficas. Iníciase cos primeiros intentos dos enciclopedistas ilustrados do século XVIII de escribir unha historia da música, para pasar ó xurdimento da musicoloxía como ciencia a finais do século XIX e a determinante clasificación proposta por G. Adler, e finalizar no complexo século XX que, ademais da consolidación definitiva da disciplina, estableceu un ton de debate que continúa na actualidade.

2. Metodoloxía

Esta materia contempla unha carga lectiva de unha 1 semanal, no 6º curso de Grao Profesional. Ao ser unha materia de claro carácter práctico as sesións lectivas comprenden o traballo en grupo do alumnado matriculado. Cada alumno/a elaborará un traballo de investigación a través do cal se asimilen os contidos secuenciados da programación. O profesor actuará de motor no desenvolvemento do traballo de investigación, asumindo un papel dinamizador e motivador sendo quen deseñe as estratexias necesarias para o correcto desenvolvemento da planificación de aula.

A posta en común dos materiais empregados na elaboración do traballo implica un intercambio de opinións, o respecto ás opinións dos compañeiros, a corrección e utilización do vocabulario axeitado, a claridade nas exposicións...

3. Atención á diversidade

Non se contempla medida algunha deste tipo xa que o alumnado que cursa esta materia non presenta ningunha necesidade especial en relación coa diversidade.

4. Temas transversais

Todos os temas transversais, e especialmente os de Educación para a igualdade de oportunidades de ambos sexos, a Educación moral e cívica e a educación para a saúde (sobre todo en torno á contaminación acústica) estarán presentes ao longo do curso en todas as unidades didácticas.

4.1 Educación en valores

A través da educación transmítense os valores, grazas aos cales é posible vivir en sociedade e participar na vida democrática da mesma. A sociedade reclama da educación a preparación en hábitos de convivencia e respecto mutuo que fan posible que os nenos e nenas, así como aos mozos de ambos sexos conformen a súa propia identidade, o que lles permita construír a súa relación co medio.

A música é sen dúbida un bo instrumento educativo para alcanzar estas metas. E o é porque a música é a plasmación sonora dos desexos, as opinións. É a translación ao sentido, ao vivido, a aquilo que queremos expresar. É a creatividade en grado máximo. É, sen dúbida, o desenvolvemento da linguaxe e da imaxinación. É sensibilidade.

A música é arte. Unha arte pensada para ser non só escrito senón escoitado.

Os rapaces e rapazas sensibilizados coa música canalizan moitas veces as emocións a través da linguaxe sonora que lles axuda a entender o mundo e as relacións cos demais.

A educación, neste sentido, ten o deber de non só de ensinar senón de producir aprendizaxe.

As composicións musicais de todas as épocas suxiren e comunican valores, desexos, emocións, beleza, preocupacións. A Historia da música é una ferramenta fundamental para a educación en valores incidindo na educación, nas relacións escolares, no papel do profesor e dos alumnos no contexto educativo, nos métodos e estilos de aprendizaxe, etc.

4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

As TIC's estarán presentes coa participación do alumnado nas actividades promovidas na Aula Virtual do Conservatorio así como a utilización de Internet para a recollida de datos co fin de elaborar os traballos do curso.

Tal como se recolle nas NOF (Normas de Organización e Funcionamento) do Centro, non se permite o uso de teléfonos móbiles, así coma de calquera outro dispositivo electrónico equiparable, dentro da aula.

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Valorarase a posibilidade de que os alumnos do Itinerario de Musicoloxía participen nas actividades culturais e de promoción organizadas polo centro ao longo do curso.

6. Secuenciación do curso

6.1 Curso: 6º curso de Grao Profesional

6.1.1 Obxectivos

- Aprender os principios básicos de toda investigación: orixinalidade, coherencia, claridade e honestidade.
- Aprender os procedementos para realizar un traballo de investigación: como busca-lo tema, como busca-la información, como localiza-la bibliografía e as fontes, como almacenar e clasifica-la información, como estruturar e redacta-lo traballo, etc., así como para ler criticamente textos e estudos sobre historia e ciencias da música.
- Coñecer o desenvolvemento da historiografía musical dende a Ilustración do século XVIII ata o posmodernismo do século XX pasando polo nacemento da musicoloxía no século XIX.

- Coñece-los campos e problemas da investigación musicolóxica internacional a comezos do século XXI.

6.1.2 Contidos

Primeira Avaliación

Investigar e escribir sobre música

- As fontes e a investigación (I): tipos e usos.
- As fontes e a investigación (II): onde e como buscar.
- Premisas para a investigación: facer preguntas e atopar respostas.
- A redacción: planificar, redactar e revisar.

Segunda Avaliación

A musicoloxía e a súa historiografía

- Introducción á musicoloxía.
- Historiografía musical no século XVIII: Martini, Burney, Hawkins e Forkel.
- Historiografía musical no século XIX. O xurdimento da Musicoloxía como ciencia a finais do século XIX: Fétis, Ambros e Adler.

Terceira Avaliación

A musicoloxía e a súa historiografía

- A historiografía musical no século XX (I): 1900-1980.
- A historiografía musical no século XX (II): o posmodernismo e a *new musicology*.
- Problemas e conceptos actuais.
- Campos actuais da investigación musical.

6.1.3 Avaliación

Realizarase unha avaliación continua. A avaliación reflectirá a actitude, os comentarios realizados polos alumnos referentes á materia no desenvolvemento da actividade lectiva, así como a presentación de traballos e/ou a realización de probas, e a súa exposición perante os seus compañeiros, que desenvolvan os contidos traballados ao longo do curso.

Criterios de avaliación

1. Definir, empregando un léxico apropiado, as particularidades teóricas de cada concepto tratado, explicando o proceso que leva ao xurdimento de cada un e referíndose a eles de forma correcta.

Este criterio avalía a capacidade do alumnado para captar e describir os conceptos que informan a base teórica da música tradicional, así como para distinguir os procesos que desenvolven cada postulado teórico.

2. Explicar, empregando un vocabulario axeitado, as características fundamentais de cada período da historia da música establecendo a súa relación coa sociedade no espazo cronolóxico pertinente.

Con este criterio avaliarase a capacidade do alumnado de establecer relacións globais entre as disciplinas asociadas ao estudo científico da música, tales como a historia, a socioloxía, a antropoloxía ou a etnografía.

3. Recoñecer a través da análise, auditiva ou visual, as características básicas das diversas fontes que conforman o patrimonio da Historia da Música.

Este criterio avalía a capacidade do alumnado para captar as características propias das diversas fontes tratadas, os distintos estilos, contextos e as súas peculiaridades desde un pensamento crítico, sinalando semellanzas e diferenzas entre elas.

Mínimos esixibles

- A presentación dos traballos e a súa defensa perante os seus compañeiros.

- Coñecer as principais correntes da Historiografía musical europea.
- Redactar correctamente un artigo de investigación empregando as fontes axeitadas e anotando correctamente a súa bibliografía.
- Ser capaz de catalogar axeitadamente un libro, unha partitura, un artigo dunha revista musical ou un artigo dunha páxina web.

Procedementos e ferramentas de avaliación

O procedemento xeral da avaliación é o da avaliación continua.

- Realización de traballos sobre algúns dos aspectos tratados na materia, empregando os recursos dispoñibles de xeito coherente e eficaz, axustándose ás convencións de presentación propias da materia. Este instrumento valorará a capacidade do alumno para propoñer e realizar traballos individuais ou en grupo, manexando as técnicas necesarias.
- Realización de probas escritas nas que se avaliará o grao de adquisición dos contidos conceptuais presentados ao longo das diferentes sesións.
- Observación da actitude do alumno/a na aula, para saber se participa activamente, se formula cuestións, dúbidas ou realiza os exercicios propostos.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da avaliación continua pero, se o profesor ou profesora da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrita, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, ao menos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua

pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

Na materia presente, a proba poderá incluír:

- preguntas nas que se avaliará o grao de adquisición dos contidos conceptuais da materia. As preguntas poderán ser de resposta breve (definicións de conceptos; enumerar autores; sintetizar a principal achega dun musicólogo, un período, etc.) ou ben preguntas amplas a desenvolver, onde haberá que relacionar contidos de distintos apartados do temario. Valorarase a concreción das respostas, así como a calidade da redacción con respecto a criterios de concisión, coherencia, e propiedade do vocabulario.
- realización de traballos sobre algúns dos aspectos tratados na materia, empregando os recursos dispoñibles de xeito coherente e eficaz, axustándose ás convencións de presentación propias da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán os seguintes:

A cualificación da proba será un número enteiro comprendido entre 1 e 10.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor ou profesora da materia na sesión de avaliación correspondente.

Criterios de cualificación

A cualificación reflectirá a actitude, os comentarios realizados polos alumnos referentes á materia no desenvolvemento da actividade lectiva, así como a presentación de traballos e/ou a realización de probas, e a súa exposición perante os seus compañeiros, que desenvolvan os contidos traballados ao longo do curso.

Para a cualificación por avaliación terase en conta as seguintes porcentaxes:

Elaboración e exposición de Traballos e/ou probas: 85% da cualificación

Asistencia, puntualidade e actitude: 15% da cualificación

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Non se contempla.

6.1.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

Os aspectos da materia no superados polo alumno poderán recuperarse ao longo do curso mediante probas escritas, con preguntas de resposta breve (definicións de conceptos; enumerar autores; sintetizar a principal achega dun musicólogo, un período, etc.) ou ben preguntas amplas a desenvolver, onde haberá que relacionar contidos de distintos apartados do temario. Valorarase a concreción das respostas, así como a calidade da redacción con respecto a criterios de concisión, coherencia, e propiedade do vocabulario.

Ademais o profesor poderá pedir a elaboración de traballos, relacionados cos contidos da materia.

Probas extraordinarias de setembro

En setembro o alumno terá que demostrar os seus coñecementos da materia mediante unha proba global. Este exame poderá contar con dúas partes. A primeira consistiría nun grupo de preguntas de resposta múltiple ou de resposta breve (definicións de conceptos; enumerar autores; sintetizar a principal achega dun musicólogo, un período, etc.). A segunda consistiría nunha pregunta ampla a desenvolver onde haberá que relacionar contidos de distintos apartados do temario. Ademais o profesor poderá pedir a elaboración de traballos, relacionados cos contidos da materia, que serán presentados antes da realización do exame.

6.1.5 Recursos didácticos

- Recursos bibliográficos, ferramentas de procura e consulta, e das fontes musicais que forman uns dos materiais imprescindibles da musicoloxía.
- Fontes manuscritas, xa que a práctica totalidade das obras musicais – coa excepción, quizais, das compostas nos últimos anos– existiron no seu primeiro momento como manuscritos.

- Fontes impresas, dado que o avance nas técnicas de impresión permitiu que a música alcanzase, a través da imprenta, cotas de difusión que só internet logrou superar en tempos recentes.
- Fontes iconográficas, que conteñen unha información vital para o intérprete, silenciada noutro tipo de fontes.
- Fontes sonoras.
- Acceso a Internet.
- Explicacións na aula
- Debates e comentarios críticos na aula.

Bibliografía

BOOTH, W. C.; COLOMB, G. G. Y WILLIAMS, J. M.: *Cómo convertirse en un hábil investigador* (Barcelona: Gedisa, 2001).

CARRERAS, J. J.: *La Historiografía Artísticas: La Música, Teoría/Crítica, vol. 1* (1994), pp. 277-306.

COOK, N.: *De Madonna al canto gregoriano. Una muy breve introducción a la música* (Madrid: Alianza, 2001; tr. de Luis Gago).

ECO, U.: *Cómo se hace una tesis : técnicas y procedimientos de estudio, investigación y escritura* (Barcelona: Gedisa, 1999)

KERMAN, J.: *Contemplating musicology* (Cambridge, Mss.: Harvard University Press, 1985).

RAMOS, P.: *Feminismo y música. Introducción crítica* (Madrid: Narcea, 2003).

RODRÍGUEZ SUSO, CARMEN: *Prontuario de Musicología. Música, sonido, sociedad* (Barcelona: Clivis, 2003).

7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Consistirán nunha avaliación continua por parte do profesor da especialidade da programación didáctica, rexistrando as posibles incidencias e variacións na mesma no caso de presentarse. Ademais nas reunións do Departamento de Fundamentos de composición levarase a cabo un seguimento da programación co mesmo fin.

8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

Nas reunións do Departamento de Fundamentos de composición acordaranse as medidas oportunas de avaliación necesarias para o correcto funcionamento do mesmo; trataranse conxuntamente co seguimento da programación.

9. ANEXOS

.....

9.1 Probas de acceso 1º de grao profesional

Non se contempla.

9.2 Probas de acceso a outros cursos

Non se contempla.

9.3 Criterios para a obtención dos premios fin de grao

Non se contempla.

